

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1049/2538

นาย คำหล้า มณีรัตน์โจทก์ นาย วันชัย จันทรสวรรณจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ทนายความ พ.ศ. 2528 มาตรา 84, พ.ร.บ.ทนายความ พ.ศ. 2528 มาตรา 33, พ.ร.บ.ทนายความ พ.ศ. 2528 มาตรา 82

ย่อ / หลักกฎหมาย

น. เป็นผู้ที่ได้จดทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นทนายความชั้นหนึ่งอยู่แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัติทนายความพ.ศ.2528ใช้บังคับตั้งนั้นใบอนุญาตดังกล่าวจึงมีอายุใช้ได้จนถึงวันที่31ธันวาคม2528ตามที่พระราชบัญญัติทนายความพ.ศ.2528มาตรา84วรรคหนึ่งบัญญัติไว้หากน.ประสงค์จะทำการเป็นทนายความต่อไปจะต้องยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตภายในเก้าสิบวันก่อนวันที่ใบอนุญาตฉบับเดิมสิ้นอายุแต่่น. มิได้ยื่นคำขอต่อใบอนุญาตภายในกำหนดเวลาดังกล่าวจึงเป็นการขาดต่อใบอนุญาตตามมาตรา39วรรคสอง การที่น. ซึ่งขาดจากการเป็นทนายความอยู่ก่อนแล้วตามมาตรา40(3)ทำการเป็นทนายความของจำเลยในศาลชั้นต้นต่อแต่นั้นมาย่อมเป็นการฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติทนายความพ.ศ.2528มาตรา33กระบวนพิจารณาที่น. ดำเนินการจึงไม่ชอบด้วยกฎหมายแน้น. จะได้ยื่นคำขอจดทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นทนายความและนายทะเบียนสภาทนายความได้รับใบคำขอดังกล่าวไว้ในภายหลังก็ไม่อาจทำให้การกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายของน. ดังกล่าวแล้วกลับเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายขึ้นมาได้ ตราบใดที่น. ยังไม่ได้รับใบอนุญาตเป็นทนายความของสภาทนายความและจำเลยยังมีได้ยื่นใบแต่งทนายความตั้งน.เป็นทนายความของจำเลยเข้ามาใหม่กระบวนพิจารณาที่น.เป็นผู้ดำเนินการย่อมไม่ชอบด้วยกฎหมายจึงชอบที่ศาลชั้นต้นจะสั่งเพิกถอนกระบวนพิจารณาดังกล่าวเสียทั้งหมด

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้พิพากษาเพิกถอนรายงานการประชุมอันเป็นเท็จตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524 ถึง พ.ศ. 2529 และห้ามจำเลยเกี่ยวข้องกับบริษัทให้คณะกรรมการชุดเดิมที่มาจากการเลือกตั้งเมื่อปีพ.ศ. 2523 เป็นกรรมการของบริษัทต่อไปจนกว่าจะมีการประชุมสามัญประจำปี กับให้จำเลยชดใช้เงิน 66,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยจำเลยให้การว่า โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องและไม่มีสิทธิได้รับเงินปันผล ขอให้ยกฟ้องต่อมาทนายโจทก์ยื่นคำร้องว่า นายนิตินัยทนายจำเลยซึ่งเป็นผู้เรียงและลงชื่อในคำให้การจำเลยและดำเนินกระบวนพิจารณาในฐานะเป็นทนายจำเลยตลอดมานั้น ได้ขาดต่อใบอนุญาตและสิ้นสุดสภาพการเป็นทนายความไปก่อนที่จะมาเป็นทนายความให้จำเลย นายนิตินัยจึงไม่มีสิทธิดำเนินการแทนคู่ความในฐานะทนายความ ขอให้มีการสั่งให้กระบวนพิจารณาที่นายนิตินัยได้กระทำไปในฐานะทนายจำเลยเป็นโมฆะ ศาลชั้นต้นได้สวนแล้ว มีคำสั่งให้ยกคำร้องของทนายโจทก์แล้วดำเนินกระบวนพิจารณาสืบพยานจำเลยจนเสร็จสำนวนโดยจำเลยมิได้ยื่นใบแต่งทนายความตั้งนายนิตินัยเข้ามาใหม่ศาลชั้นต้น พิพากษายก ฟ้องโจทก์ อุทธรณ์ คำสั่ง และคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ พิพากษายืนโจทก์ ฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า นายนิตินัยเป็นผู้ที่ได้จดทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นทนายความชั้นหนึ่งอยู่แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัติทนายความพ.ศ. 2528 ใช้บังคับ ตั้งนั้นใบอนุญาตดังกล่าวจึงมีอายุใช้ได้จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2528 ตามที่

พระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. 2528 มาตรา 84 วรรคหนึ่ง บัญญัติไว้หากนายนิติบัญญัติจะทำการเป็นทนายความต่อไป จะต้องยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตภายในเก้าสิบวันก่อนวันที่ใบอนุญาตฉบับเดิมสิ้นอายุ แต่นายนิติบัญญัติได้ยื่นคำขอต่อใบอนุญาตภายในกำหนดเวลาดังกล่าวจึงเป็นการขาดต่อใบอนุญาตตามมาตรา 39 วรรคสองเมื่อนายนิติบัญญัติได้รับการต่ออายุใบอนุญาต หากได้ยื่นคำขอต่อใบอนุญาตภายในเวลาไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุและยอมชำระเงินค่าธรรมเนียมเพิ่มร้อยละสิบของค่าธรรมเนียมสำหรับใบอนุญาตนั้น ตามที่มาตรา 40 บัญญัติไว้ก็ตาม แต่นายนิติบัญญัติก็ได้ยื่นคำขอภายในกำหนดเวลาดังกล่าวไม่ จึงต้องห้ามทำการเป็นทนายความว่าความในศาล หรือแต่งคำให้การ คำร้อง คำแถลงอันเกี่ยวกับการพิจารณาคดีในศาลให้แก่ผู้อื่นตามมาตรา 33 บัญญัติไว้ ผู้ที่กระทำการฝ่าฝืนมาตรา 33 นั้น พระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. 2528 มาตรา 82 ก็บัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้การที่นายนิติบัญญัติซึ่งขาดจากการเป็นทนายความอยู่ก่อนแล้วตามมาตรา 40(3) ทำการเป็นทนายความ เรียงคำให้การยื่นต่อศาลและดำเนินกระบวนการพิจารณาว่าความอย่างทนายความของจำเลยในศาลชั้นต้นต่อแต่นั้นมา ย่อมเป็นการฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. 2528 มาตรา 33 กระบวนพิจารณาดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย เมื่อนายนิติบัญญัติได้ยื่นคำขอจดทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นทนายความ และนายทะเบียนสภาทนายความได้รับใบคำขอดังกล่าวไว้เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2531 แล้ว ก็ไม่อาจทำให้การกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายของนายนิติบัญญัตินี้ดังกล่าวแล้ว กลับเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายขึ้นมาได้ ตรานใดที่นายนิติบัญญัตินี้ยังไม่ได้รับใบอนุญาตเป็นทนายความของสภาทนายความและจำเลยยังมีได้ยื่นใบแต่งทนายความตั้งนายนิติบัญญัตินี้เป็นทนายความของจำเลยเข้ามาใหม่ กระบวนพิจารณาที่นายนิติบัญญัตินี้เป็นผู้ดำเนินการย่อมไม่ชอบด้วยกฎหมาย ข้อเท็จจริงปรากฏว่าศาลชั้นต้นดำเนินกระบวนการพิจารณาจนกระทั่งพิพากษาคดี โดยยังไม่ปรากฏว่า นายนิติบัญญัตินี้ได้รับใบอนุญาตเป็นทนายความของสภาทนายความ และจำเลยได้ยื่นใบแต่งทนายความตั้งนายนิติบัญญัตินี้เป็นทนายความของจำเลยเข้ามาใหม่ หลังจากที่ปรากฏว่านายนิติบัญญัตินี้เป็นทนายความที่ขาดจากการเป็นทนายความตามมาตรา 44(3) แล้วจึงชอบที่ศาลชั้นต้นจะสั่งเพิกถอนกระบวนการพิจารณาดังกล่าวเสียทั้งหมดพิพากษายกคำพิพากษาศาลล่างทั้งสอง และกลับคำสั่งศาลชั้นต้นลงวันที่ 16 ธันวาคม 2531 เป็นให้เพิกถอนกระบวนการพิจารณาของศาลชั้นต้นทั้งหมดเริ่มแต่ที่สั่งรับใบแต่งทนายความของจำเลยและคำให้การของจำเลยฉบับลงวันที่ 21 กันยายน 2530 ไว้ให้จำเลยยื่นใบแต่งทนายความที่ถูกต้องตามกฎหมาย และยื่นคำให้การเข้ามาใหม่ภายใน 15 วัน นับแต่วันอ่านคำพิพากษาศาลฎีกา แล้วให้ศาลชั้นต้นดำเนินกระบวนการพิจารณาใหม่ต่อไปตามวิธีพิจารณาความ

องค์คณะ

สุนพ กิริติยติ · นิเวศน์ คำผอง · ทองเลื่อน พูลพิพัฒน์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/1049/2538>